

NUORTEN JÄLKI -HANKE 2022 - 2024

LOPPURAPORTTI

Hankkeen toteuttajan nimi

Nouseva Rannikkoseutu ry

Hankkeen nimi ja hanketunnus

Nuorten jälki – 199488

Hankkeen toteutusaikataulu

16.8.2022-31.12.2024

Sisällys

Yhteenveto hankkeesta	5
Toteutuksen organisaatio	6
Hankkeen tavoitteet.....	7
Ylemmän tason tavoitteet.....	7
Käytännön tavoitteet.....	8
Hankkeen keskeiset toimenpiteet.....	8
Vaikuttamismahdollisuuksien ja osallisuuden tukeminen.....	8
Yrittäjyys.....	10
Kokoontumistila- ja harrastustoimintakokeilut kylille	10
Kansainvälisyys.....	10
Tapahtumat.....	11
Numeraaliset tulokset: (toteuma/tavoite)	11
Eri toimintamuotojen määriä:.....	12
Aikataulu ja resurssit	13
Hankkeen tulokset ja vaikutukset.....	13
Kustannukset ja rahoitus	15
Viestintä ja tiedottaminen	16

Onnistumiset, epäonnistumiset ja yllätykset.....	17
Raportointi ja seuranta.....	18
Yhteistyökumppanit	18
Hankkeen jatko	19

Yhteenveto hankkeesta

Nouseva Rannikkoseutu ry:n (Norsu) strategian yhtenä pääpainopisteenä on Osallistuvat nuoret, mikä tähtää nuorten osallisuuden vahvistamiseen sekä nuorten elinolojen ja viihtyvyyden parantamiseen yhdistyksen toiminta-alueella. Norsun Nuorten Jälki -hankkeessa tavoiteltiin nuorten osallisuus- ja vaikuttajamahdollisuuksien kasvua uusien toimintamenetelmin yhteistyössä alueen nuorisopuolen toimijoiden kanssa.

Hankkeessa kokeiltiin erilaisia uusia toimintamalleja lisätä nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia. Tällaisia toimintamalleja olivat mm. oppilaitosten kanssa tarjottavat teematunnit, erilaiset verkostoitumistapahtumat, nuorten koulutukset, virtuaalinen pakopeli, nuorisovaihto ja uuden tyyppiset nuorten vaikuttajaryhmät. Norsun nuorisotyöryhmän toimintaa kehitettiin ja ryhmälle haettiin uusia tapoja verkostoitua ja vaikuttaa alueelliseen, valtakunnalliseen ja kansainväliseen kehittämistyöhön. Nuoret järjestivät myös nuorilta nuorille tapahtumia, jotka vahvistivat paikallista nuorten kulttuuritarjontaa.

Hankkeessa mahdollistettiin myös nuorten yrittäjien verkostoitumista ja yrittäjyyskasvatusta. Teematuntien myötä nuoret oppivat lisää yrittäjyydestä ja etenkin 4H-yhdistysten kanssa toteutetut yrittäjätapaamiset tarjosivat nuorille mahdollisuuden verkostoitua, kuulla Nuoriso Leader-rahoituksen mahdollisuudesta ja kehittää tai käynnistää omaa yritystoimintaa.

Nuorten jälki -hanke tarjosi myös erilaisia kokoontumistila- ja harrastusmahdollisuuskokeiluja kylillä, jolloin myös kuntakeskuksen ulkopuolella olevilla nuorilla oli mahdollisuus kehittää mieleistään toimintaa paikallisesti.

Hankkeen aikana synnytettiin myös nuorten parissa toimivien yhteistyöverkosto, jolla mahdollistettiin erilaisia tapahtumia, työntekijäresurssien ja osaamisen hyödyntämistä yli kunta- ja organisaatiorajojen sekä nuorten liikkuvuutta eri alueiden välillä. Nuorten parissa toimiville aikuisille järjestetyissä kansainvälisissä koulutuksissa ja yhteistyöhankkeissa vahvistettiin työntekijöiden osaamista, jonka myötä he pystyvät tarjoamaan nuorille monipuolisempia tapoja osallistua ja pystyvät tukemaan nuorten matkaa passiivisesta osallistujasta aktiiviseksi toimijaksi.

Nuorinorsu sometilien myötä synnytettiin Norsulle nuorille suunnatut viestintäkanavat, johon sisältöä voitiin tuottaa kohderyhmä huomioiden. Hankkeessa toteutettiin myös Nuoriso Leader markkinointivideo, jolla haluttiin herättää nuorten kiinnostus toimintaa kohtaan. Hankkeessa kohdattiin yhteensä 2801 nuorta Hailuodon, Limingan, Lumijoen, Pyhäjoen, Raahen, Siikajoen ja Tyrnävän kuntien alueelta.

Toteutuksen organisaatio

Nouseva Rannikkoseutu ry on Leader-ryhmä, joka on toiminut paikallisena kehittämisyhdistyksenä Hailuodon, Limingan, Lumijoen, Pyhäjoen, Raahen, Siikajoen ja Tyrnävän kuntien alueella jo vuodesta 1996 alkaen. Tällä toimialueella asuu yhteensä noin 52 000 asukasta. Yhdistyksen päätavoitteena on oman alueen veto-, pito- ja lumovoiman vahvistaminen ja tätä tavoitetta tuetaan rahoittamalla paikallisten toimijoiden hankkeita sekä toteuttamalla yhdistyksen omia strategisia hankkeita. Rahoitusta ohjaa yhdistyksen kehittämisstrategia, joka on laadittu vuosille 2023–2027. Strategiassa painopisteinä ovat uudistuva kotiseutu, kehittyvä matkailu, palveleva yrittäjyys sekä osallistuvat nuoret.

Nouseva Rannikkoseutu ry:llä, joka tunnetaan myös nimellä Norsu, on noin 300 henkilö- ja yhteisöjäsentä, 15 hengen kolmikantainen hallitus, 14 henkinen nuorisotyöryhmä sekä neljä vakituista työntekijää; toiminnanjohtaja, kyläkehittäjä, viestinnän kehittäjä sekä kv-koordinaattori. Vakituisten työntekijöiden lisäksi vahvuuteen kuuluu yksi määräaikainen hanketyöntekijä, joka toimii yhdistyksessä nuorisoaktivaattorina. Yhdistyksen taloudellinen tilanne on hyvä. Taloushallinto on ulkoistettu ja sitä hoitaa Aallon Pohjoinen Oy.

Norsun tehtävänä on tukea paikallisten asukkaiden, yhdistysten ja mikroyritysten hankkeita, joilla tähdätään oman toiminta-alueen kehittämiseen. Lisäksi yhdistyksen henkilökunta opastaa, tiedottaa, aktivoi ja auttaa hankkeiden suunnittelu-, toteutus- ja lopetusvaiheessa.

Nouseva Rannikkoseutu toteuttaa ja tukee paikallisia kehittämis- ja investointihankkeita, jotka vahvistavat nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia, tukevat nuorten kasvua ja aktiivista toimintaa sekä lisäävät nuorten työllistymistä ja yrittäjyyttä. Nuoriso Leader-rahoituksen kautta yhdistys rahoittaa myös nuorten itsensä toteuttamia hankkeita. Hakemuksien käsittelystä vastaa nuorisotyöryhmä, joka koostuu alueen nuorista. Lisäksi nuorisotyöryhmä tuo esiin nuorten näkökulman yhdistyksen kehittämistyöhön ja vie osaltaan toimintaa nuorten haluamaan suuntaan. Nuorten ääni tulee esiin myös Norsun hallituksessa, jossa on tällä hetkellä kolme alle 30-vuotiasta varsinaista- sekä kaksi varajäsentä. Nuorten osaamista kehitetään myös toteuttamalla kansainvälisiä nuorisohankkeita, jotka edistävät kielitaidon ja kulttuurisen osaamisen lisäksi monipuolisesti työelämävalmiuksia, kuten vuorovaikutustaitoja ja ongelmanratkaisukykyä.

Hankkeen tavoitteet

Ylemmän tason tavoitteet

Nouseva Rannikkoseutu ry:n strategian yhtenä pääpainopisteenä on Osallistuvat nuoret. Nuorten osallistuminen alueen kehittämiseen nähdään tärkeänä asiana ja Leader-ryhmän toiminnan tärkeimpiä painopisteitä onkin erityisesti nuorten elinolojen ja viihtyvyyden parantaminen. Strategiaan on asetettu muutostavoitteita, joilla halutaan mitata nuorten osallisuuden vahvistumista, yrittäjyyttä ja kansainvälisyyttä. Toimenpiteinä näille muutostavoitteille ovat nuoriin kohdistuvat hankkeet, aktivointitilaisuudet, nuorten omat hankkeet ja kansainvälisten liikkuvuuksien tukeminen Nuorisohankkeiden ja nuorten omatoimisuuden tukemisella pyritään turvaamaan nuorten kiinnittyminen alueelle siten, että nuorilla on kotiseudustaan positiivinen kokemus ja halua asua, elää ja kehittää seutua entistä elinvoimaisemmaksi.

Alueen nuoret ovat pääosin aktiivisia ja yrittäjähenkisiä, mistä kertoo mm. 4H-yritysten suuri määrä alueella. Nuorten osalta eriarvoisuus oli tullut esille useissa yhteyksissä (nuorille suunnatut kyselyt, nuorisotyöryhmän palaute) ja nuorten palveluja koetaan olevan saatavilla vaihtelevasti riippuen asuinpaikasta. Etenkin keskusta-alueiden ulkopuolella asuvat nuoret kärsivät julkisen liikenteen ja vapaa-ajan mahdollisuuksien vähyydestä. Nuoret tarvitsisivat lisää kokoontumispaikkoja, liikkuvia nuorten palveluita ja harrastusmahdollisuuksia sivukylille.

Toinen merkittävä haaste liittyi nuorten todellisiin vaikuttamis- ja osallistumismahdollisuuksiin eri tasoilla. Perinteiset vaikutusmahdollisuudet (mm. kuntien nuorisovaltuustot ja koulujen oppilaskunnat) eivät tavoittaneet kaikkia nuoria ja nähtiin, että nuorille tulisi olla tarjolla erilaisia mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa oman kuntansa ja yhteisönsä asioihin. Aiemmin toteutetuissa kv-aktivointihankkeissa työskenneltiin niin alueen nuorisotyöntekijöiden kuin suoraan nuorten kanssa ja kehitettiin uusia toimintamalleja osallistaa nuoria alueen kehittämiseen. Nuorten jälki -hankkeessa näitä toimintamalleja haluttiin vahvistaa edelleen ja etsiä ratkaisuja nuorten parissa esiin nousseille uusille kehittämistarpeille osallistamiseen ja vaikutusmahdollisuuksiin liittyen.

Käytännön tavoitteet

Hankkeen tavoitteena oli strategian mukaisesti lisätä paikallistasolla nuorten osallistumista ja vaikutusmahdollisuuksia heidän omista tarpeistaan ja lähtökohdistaan lähtien. Tavoitteena oli saada nuoret osallistumaan ja sitoutumaan kehittämistyöhön tekemisen kautta. Kuntakeskuksien ulkopuolella ja haja-asutusalueella asuvat nuoret kokivat eriarvoisuutta kokoontua ja harrastaa, ja hankkeessa haluttiinkin osallistaa eri kylillä asuvia nuoria ja tarjota heille mahdollisuuksia järjestää toimintaa omaehtoisesti. Lisäksi hankkeessa haluttiin tavoitella alueen päätöksentekijöitä ja tukea heitä edistämään nuorten osallistumista monipuolisesti paikalliseen päätöksentekoon. Hankkeessa haluttiin tukea myös alueen nuorisotyöntekijöitä laadukkaan nuorisotyön toteuttamisessa. Tavoitteena oli myös monipuolistaa nuorisotyöryhmän toimintaa, juurruttaa se vahvemmin osaksi Nouseva Rannikkoseutu ry:n perustoimintaa ja lisätä nuorten osaamista sekä kehittää nuorille suunnattua viestintää. Lisäksi hankkeessa haluttiin vahvistaa nuorten kansainvälisyysosaamista yhtenä osallistumisen muotona. Hankkeen keskeisenä tavoitteena oli myös saada muita toimijoita (esim. yhdistykset ja seurat) huomaamaan nuorten osallistamisen mahdollisuudet esimerkiksi niiden oman toiminnan kehittämisessä tai vaikkapa henkilöresurssien paikkaamiseksi. Hankkeessa tavoiteltiin nuorten yrittäjyyden edistämisen kokeiluja ja yhteistyötä alueen kuntien, oppilaitosten, 4H-yhdistysten sekä alueella käynnissä olevien nuoriin kohdistuvien hankkeiden kanssa.

Hankkeen keskeiset toimenpiteet

Vaikuttamismahdollisuuksien ja osallisuuden tukeminen

Hankkeen alussa nuorisotaktiikka pyrki esittäytymään ja kertomaan hankkeen toiminnasta mahdollisimman laajalti ja alkuun toteutettiin paljon erilaisia vierailuja ja infotilaisuuksia. Näitä vierailuja kohdennettiin niihin paikkoihin, joissa nuoret viettävät aikaansa, kuten oppilaitokset ja nuorisotilat sekä nuorten parissa toimivat tahot, kuten kuntien ja seurakuntien nuorisotyöntekijät, eri yhdistysten henkilöstö sekä jo alueella toimivien hankkeiden työntekijät.

Hankkeessa etsittiin keinoja koota näkyviin nuorten eri vaikuttamiskanavia ja -mahdollisuuksia sekä lisättiin tietoisuutta siitä, miten pienilläkin teoilla voi yrittää vaikuttaa. Nuorisotaktiikka suunnitteli ja toteutti vaikuttamisen teematunteja, joita pidettiin toiminta-alueen eri oppilaitoksissa aina yläkoululta toiselle asteelle. Tavoitteena oli tutustuttaa nuoret vaikuttamisen eri menetelmiin, hoksauttaa, kuinka paljon vaikuttamistyötä tehdään arkisten valintojen kautta ja auttaa nuoria ideoimaan uutta toimintaa

kotiseudulleen. Kouluun sijoittuvien teematuntien lisäksi, kehiteltiin nuorisotiloille suunnattu Kuuleeko kukaan -konsepti, jonka tavoitteena oli teematuntien tapaan herättää nuoret hoksaamaan vaikuttamisen eri kanavat sekä omat mahdollisuudet osallistua ja saada aikaan muutosta.

Hankkeessa tehtiin paljon yhteistyötä kuntien nuorisovaltuustojen sekä muiden vaikuttajanuorten ryhmien kanssa. Nuorisoaktivaattori vieraili jokaisen toiminta-alueen kunnan nuorisovaltuustossa kertomassa hankkeen toiminnasta sekä esitteli Nuoriso Leader -rahoituksen mahdollisuuksia ja tarjosi vaikuttajakoulutusta, johon suurin osa nuorisovaltuustoista tarttuikin.

Hankkeessa kartoitettiin erilaisia tapoja osallistaa myös niitä nuoria, joita perinteiset vaikutusmahdollisuudet (esimerkiksi nuorisovaltuustot ja oppilaskunnat) eivät tavoittaneet. Vihannin kirjasto ja nuorisotoimi saivat yhteistyössä käynnistettyä nuorten vaikuttajaryhmän, jonka tavoitteena oli ideoida toimintaa Vihannin kirjastolle sekä Vihantiin yleisellä tasolla. Myös Raahen Satelliitti perusti matalan kynnyksen nuorten vaikuttajaryhmän kehittämään omaa toimintaansa nuorilta nuorille periaatteella. Nuorisoaktivaattori oli molempien ryhmien tukena ja auttamassa ryhmien tarpeiden kartoittamisessa sekä ideointiprosessien käynnistämisessä.

Yhteistyössä alueen eri toimijoiden kanssa hankkeessa alettiin kehittää ja testata erilaisia menetelmiä aktivoida ja osallistaa nuoria mukaan kehittämistyöhön ja lisätä tietoutta nuorten vaikuttamismahdollisuuksista. Raahen kaupungin kirjaston Maailma on meidän -demokratiahankkeen kanssa heräteltiin ajatus vaikuttamisteemaisesta, virtuaalisesta pakohuoneesta. Pelin jatkojalostukseen ja toteutukseen saatiin rakennettua yhteistyöverkosto Raahen kauppaporvarikoulun koodaajien ja koulutuskeskus Brahen animaatioalan opettajien ja opiskelijoiden välille. Hanketyöntekijöiden, oppilaitosten opettajien ja oppilaiden sekä ostopalveluna ostetun pakohuonemaailman ammattilaisen yhteistyöllä saatiin rakennettua selainpohjainen pakohuone, jonka tavoitteena oli opettaa nuoria vaikuttamisen eri menetelmistä. Poplin Nuorille toimintaa kylille -hanke toimi yhteistyötahona useammassa tapahtumassa ja kouluvierailussa. Poplin hanketyöntekijän kanssa nuorisoaktivaattori toteutti Järkkää tapahtuma! -koulutuskokonaisuuden, jossa koulutettiin nuoria ja yhdistystoimijoita tapahtuman järjestämisen perusteisiin.

Hankkeen tavoitteena oli myös Norsun nuorisotyöryhmätoiminnan kehittäminen; kokeilla ja kehittää millainen rooli nuorisotyöryhmällä voisi olla vaikuttajatahona. Työryhmän toiminnasta tiedotettiin enemmän ja sen toimintaan saatiin lisää nuoria, mikä lisäsi toiminnan vaikuttavuutta. Norsussa toteutettavan nuorisotyön suuntaa ja tavoitetta jäseneltiin nuorisotyöryhmässä sisäisesti, mutta myös yhdessä Norsun hallituksen kanssa. Hankkeen aikana mahdollistettiin myös seudullista ja valtakunnallista nuorisotyöryhmien verkostoitumista. Pohjois-Pohjanmaan Leader-ryhmät toteuttivat yhteisen nuorten viikonloppuleirin Pikku-Syötteellä. Leirin tavoitteena oli tuoda yhteen alueen nuoria, mahdollistaa heidän verkostoitumisensa ja uuden ideointi sekä samalla

kehittää Nuoriso Leader-toimintaa. Nuorisoaktivaattori ja Norsun nuorisotyöryhmän nuoret osallistuivat myös valtakunnallisten Leader -päivien suunnitteluun ja toteutukseen. Suunnittelua tehtiin reilun puolen vuoden ajan etätapaamisten ja pilottileirien avulla. Näissä kohtaamisissa nuoret saivat ideoida päivien teemaa, sisältöjä ja hahmottaa päivien organisointia pienemmässä mittakaavassa. Valtakunnalliset Nuoriso Leader-päivät järjestettiin marraskuussa 2023 ja niihin osallistui yli 50 nuorta.

Yrittäjyys

Nuorten jälki -hankkeessa tuettiin nuorten osallisuutta myös edistämällä nuorten yrittäjyyttä. Yrittäjyyden edistämiseksi alueen nuorille kehiteltiin vaikuttamisen teematuntien lisäksi myös yrittäjyyden teematunteja, joissa käytiin läpi yrittäjyyden perusperiaatteita nuoren yrittäjän näkökulmasta sekä ideoitiin omaa yritystoimintaa. Hankkeessa kartoitettiin nuorten yrittäjien tarvetta verkostoitua keskenään sekä heidän koulutus- ja ohjaustarpeitaan yhteistyössä muiden yrittäjyyskasvatusta tukevien organisaatioiden kanssa. 4H-yhdistysten kanssa toteutettiin useampi paikallinen 4H-yrittäjille suunnattu tapaaminen, jossa nuoret saivat tavata muita paikallisia 4H-yrittäjiä sekä saada lisätietoa Nuoriso Leader rahoituksen hakemisesta.

Kokoontumistila- ja harrastustoimintakokeilut kylille

Koska kuntakeskuksien ulkopuolella ja haja-asutusalueella asuvat nuoret kokivat eriarvoisuutta kokoontua ja harrastaa, haluttiin eri kylillä asuvia nuoria osallistaa ja luoda heille mahdollisuuksia järjestää toimintaa omaehtoisesti. Eri kylillä järjestettiin pop-up-nuokkareita sekä Mun Kylis -kyläiltoja, joissa nuorten oli mahdollisuus kokoontua yhteen, mutta myös suunnitella toimintaa, joita he itse toivoivat alueelleen. Tavoitteena oli, että nuoret löytäisivät itse tavan kehittää oman kylän toimintamahdollisuuksia. Hankkeen avulla käynnisteltiin myös skeittiharrastusta nuorten perustaman rullalautayhdistyksen myötä.

Kansainvälisyys

Hankkeen osallistamisen ja vaikuttamisen teemaa haluttiin vahvistaa myös lisäämällä kansainvälisiä toimintamuotoja. Nuorisoaktivaattori osallistui itse kahteen eri kansainvälisessä ympäristössä toteutettuun koulutukseen, joissa tavoitteina oli oppia uusia menetelmiä ja työtapoja nuorten osallistamisprosessin tukemiseksi. Nuorisoaktivaattori oli mukana hakemassa ja toteuttamassa nuorisovaihtoa Saksan Bambergiin yhdessä Pyhäjoen nuorisotoimen kanssa. Nuorisovaihdon teemana oli nuorten vaikuttaminen ja tavoitteena löytää uusia konkreettisia tapoja toteuttaa vaikuttamistyötä nuorten lähtökohdista. Näiden lisäksi Nuorten jälki -hankkeen aikana toteutettiin nuorisotyöntekijöiden tarpeisiin pohjautuva kansainvälinen kaksiosainen nuorisotyöntekijöiden liikkuvuushanke. Tässä liikkuvuushankkeessa haluttiin vahvistaa nuorisotyöntekijöiden osaamista tarjota

nuorille uusia toimintamalleja, jotka vahvistaisivat nuorten hyvinvointia ja tätä kautta myös mahdollisuutta osallistua ja vaikuttaa. Koulutus oli kaksiosainen ja sen ensimmäinen osa järjestettiin Norsun alueella Vihannissa ja toinen saksalaisen yhteistyökumppanin kotikaupungissa Heilbronnissa. Hankkeen aikana alettiin työstämään myös Norsun ja Oulun Seudun Leaderin nuorisotyöryhmien Unkarin nuorisovaihtoa sekä pientä kumppanuushanketta saksalaisen yhteistyökumppanin kanssa.

Tapahtumat

Hankkeessa järjestettiin ja osallistuttiin erilaisiin tilaisuuksiin ja tapahtumiin, joiden avulla vahvistettiin nuorten osallisuutta ja joiden kautta nuorilla oli mahdollisuus vaikuttaa alueensa toimintaan. Järkkää tapahtuma! -koulutuksen kautta nuorilla oli paremmat valmiudet järjestää esimerkiksi Raahessa toteutettu Kölifest. Kuuleeko Kukaan -illoissa toteutettu Mun prokkis-tehtävä herätti useita erilaisia tapahtumaideoita, joista muutama pääsi toteutukseen esimerkiksi yönuokkareiden muodossa. 2024 kesällä järjestettiin useampi nuorten omaehtoinen kesätapahtuma, jotka vahvistivat järjestävien nuorten vaikutusmahdollisuuksia kehittää alueensa tapahtumakulttuuria.

Numeraaliset tulokset:

Uusia osallistumisen ja vaikuttamisen kokeiluja 52/7 kpl

Kokoontumispaikka- ja harrastusmahdollisuuskokeiluja 13/7 kpl

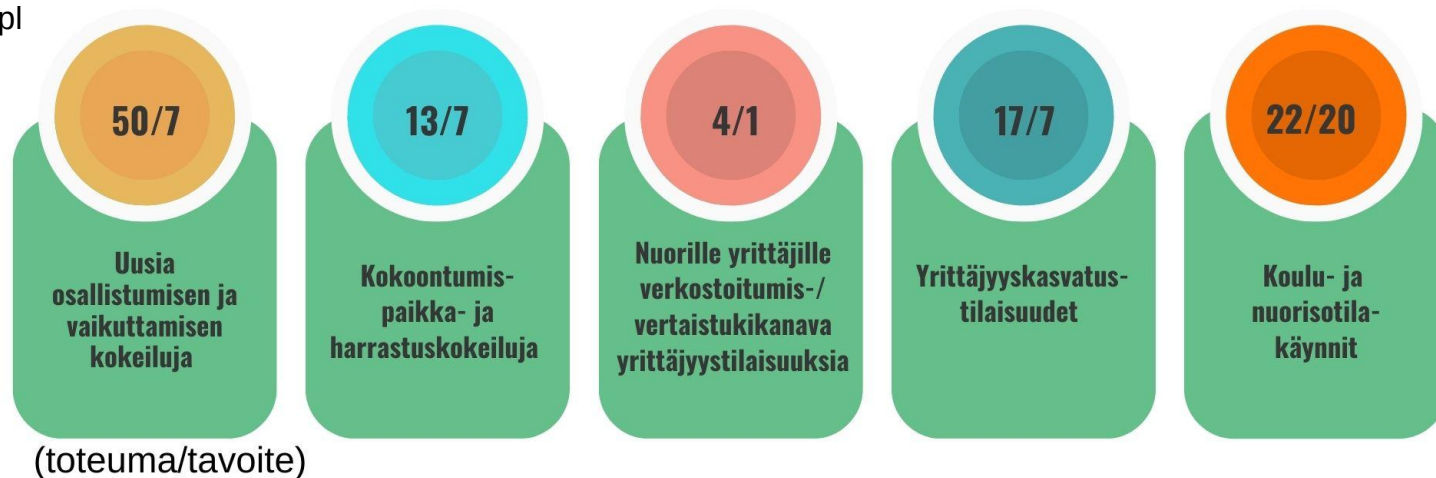
Nuorille yrittäjille verkostoitumis-/vertaistukikanava ja yrittäjyystilaisuus 4/1 kpl

Yrittäjyyskasvatustilaisuudet 17/7 kpl

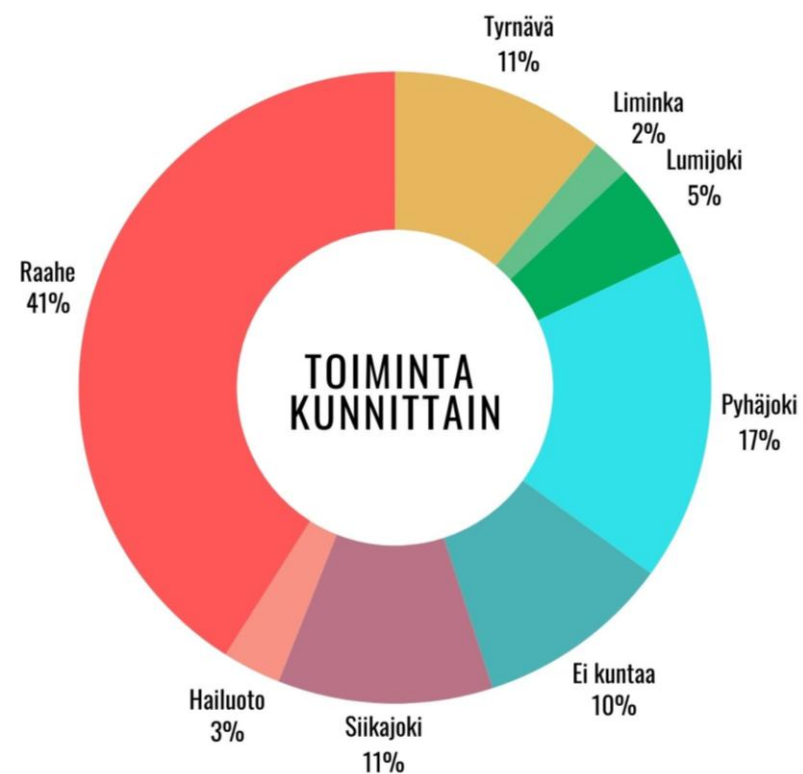
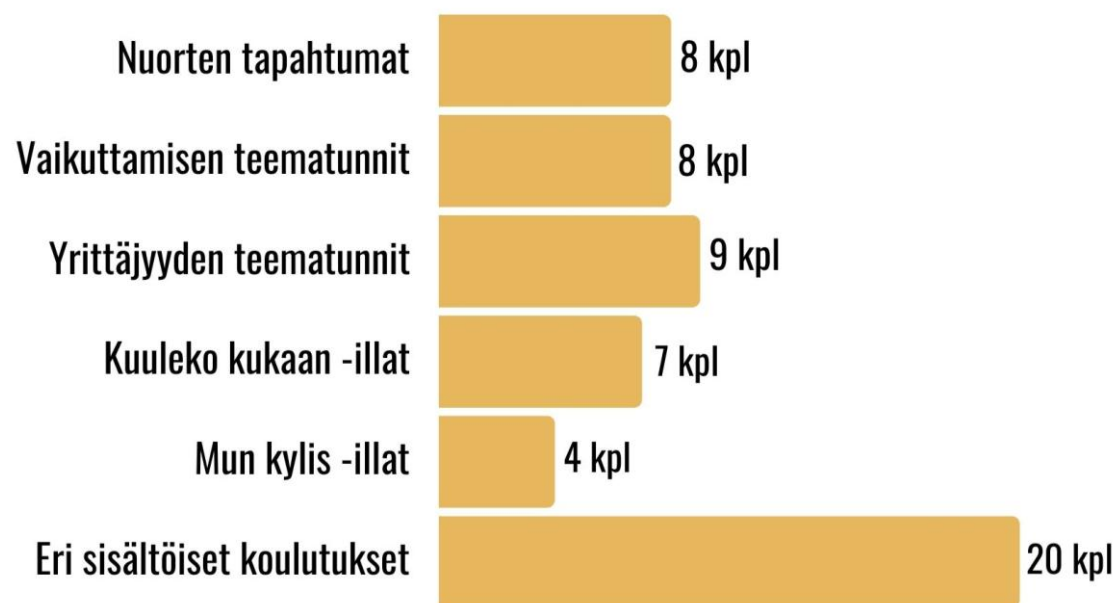
Koulu- ja/tai nuorisotilakäynnit 19/20 kpl

Kv-toiminta 8/0 kpl

Kohdattujen nuorten määrä 2801/630
(toteuma/tavoite)

Eri toimintamuotojen määriä:

Aikataulu ja resurssit

Hankkeeseen palkattiin kokoaikainen työntekijä Nuorisoaktivaattorin nimikkeellä 16.08.2022 alkaen. Nuorisoaktivaattori siirtyi 9.10.2023 78 % työajalle, mikä mahdollisti työsuhteen keston 24.10.2024 saakka.

Nuorisoaktivaattorin tukena hankkeen toteutuksessa toimivat Norsun nuorisotyöryhmän nuoret, jotka osallistuivat hankkeen toimenpiteisiin, antoivat palautetta ja arvioivat hankkeen toteutumista. Myös Norsun hallituksen jäsenet osallistuivat seurantatyöhön ja välittivät tietoa hankkeen toiminnasta omalla alueellaan. Myös yhdistyksen muut työntekijät antoivat oma panoksensa hankkeelle oman osaamisensa myötä. Lisäksi myös Pohjois-Pohjanmaan alueellinen Leader-verkosto toimi Nuorten jälki -hankkeen resurssina. Nuoriso Leader- ja muuta nuorisotoimintaa toteutetaan vahvasti kaikissa Pohjois-Pohjanmaan Leader-ryhmissä ja nuorten osallistamista kehitettiin luontevasti yhteistyössä muiden ryhmien kanssa.

Hankkeen tulokset ja vaikutukset

Hankkeen vaikutuksina voidaan nähdä kolme keskeisintä tulosta, jotka ovat yhteistyöverkosto, toimintamallit sekä yrittäjäyyskasvatus.

Yhteistyöverkoston olennaisin tulos on sen syntyminen. Hankkeen myötä alueelle rakentui vahvempi yhteistyön kulttuuri, jossa nuorten parissa toimivat eri tahot löysivät yhteistyökumppanin niin Norsusta kuin toisista toimijoista. Yhteistyöverkostossa on paikkakuntakohtaisia eroavaisuuksia, mutta hankkeen myötä yhteistyötä on tehty selkeästi aiempaa enemmän. Yhteistyöllä mahdollistettiin erilaisia tapahtumia, työntekijäresurssien ja osaamisen hyödyntämistä yli kunta- ja organisaatorajojen sekä nuorten liikkuvuutta eri alueiden välillä. Tämä yhteistyö jatkuu edelleen, mutta sen on huomattu tarvitsevan ns. ulkopuolista kannattelua, muistuttelua ja tapaamisten aikatauluttamista säilyäkseen.

Hankkeen tavoitteena oli synnyttää erilaisia toimintamalleja, jotka toisivat jotain uutta nuorten vaikutusmahdollisuuksien kentälle. Tarpeesta syntyivät vaikuttamisen teematunnit, joissa saatiin aikaan hyvää keskustelua nuorten kanssa ja heräteltyä arkivaikuttamisen voimaa. Teematuntien myötä saatiin myös kohdattua paljon nuoria ja tuotua Nuorten jälki -hanketta tutuksi

laajalle joukolle. Kuuleeko kukaan- ja Mun kylis kyläillat, Nuva -koulutukset sekä Järkkää tapahtuma! -koulutus antoivat alueen nuorille mahdollisuuden kokoontua yhteen, oppia uutta ja/tai pohtia yhdessä omia tarpeita ja kohtauttaa niitä toisiinsa. Askel innostuneesta ideoinnista konkreettisiin tekoihin oli kuitenkin usein kuviteltua vaikeampaa ja moni hyväkin idea jäi paperille. Nuorisoaktivaattori ja toiminnoissa mukana olleet yhteistyötahot näkivät kuitenkin, että myös itse prosessilla on tärkeä merkitys. Nuorilla on toiminnan myötä enemmän valmiuksia suunnitella ja jäsentää omia ajatuksiaan paperille, mikä on myös merkityksellinen taito. Vaikuttamisen pakohuone jäi toteutukseltaan ontoksi, mutta sen myötä syntynyt yhteistyö eri toimijoiden välille sekä oppilaiden saama arvokas työkokemus, olivat lopputuotosta arvokkaampi tulos. Toiminnan pelillistämiseksi nähtiin mahdollisuus ja tulevaisuudessa voidaan hyödyntää syntynyttä verkostoa.

Kansainvälisyys toimintamallina ei tokikaan ollut uusi, mutta nyt siihen saatiin mukaan lisää vaikuttamisen elementtejä, kun nuoret oppivat uusia tapoja vaikuttaa ideoimalla konkreettista toimintaa esimerkiksi 2Hand-kierrätystapahtuman muodossa ja saivat tuotua myös kestävän kehityksen ja vihreiden arvojen teemaa esiin nuorten äänellä. Nuoret pääsivät myös eri tapaamisissa kohtaamaan muita nuoria, jotka ovat kiinnostuneet kansainvälisyydestä ja sen tarjoamista mahdollisuuksista kehittää itseään ja kotiseutuaan. Nuorten parissa toimiville järjestetyissä kansainvälisissä koulutuksissa ja yhteistyöhankkeissa korostui osaamisen vahvistaminen. Osaavat aikuiset pystyvät tarjoamaan nuorille monipuolisempia tapoja osallistua ja pystyvät tukemaan nuorten matkaa passiivisesta osallistujasta aktiiviseksi toimijaksi.

Yhteistyössä oppilaitosten ja paikallisten 4H-yhdistysten kanssa toteutettu yrittäjyyskasvatus oli hedelmällistä monelta tapaa. Toiminnan avulla nuorten yrittäjyyttä tuotiin esiin enemmän ja nuorilla oli mahdollisuus innovoida omaa matalankynnyksen yritystoimintaa. Nuoret saivat lisää tietoa yrittäjyydestä ja pääsivät tapaamaan muita nuoria yrittäjiä ja kuulemaan erilaisia yritystarinoita, mikä laski yrittäjyydestä haaveilevien kynnystä perustaa omaa yritystoimintaa joko 4H:n tai koulujen tarjoaman NYT yritysohjelman kautta. Nuoriso Leader -rahoitus nousi myös merkittävään osaan koulutuksissa, sillä nuoret kokivat merkityksellisenä, että yrityksen käynnistämiseen saattoi hakea rahoitusta Nuoriso Leaderista. Vaikka rahoituksen hakuprosessi on tehty helpoksi, oli monille nuorille tärkeää, että prosessia käytiin yhdessä läpi ja he saivat esittää myös hakemiseen ja raportointiin liittyviä kysymyksiä.

Näiden kolmen keskeisimmän tuloksen lisäksi myös nuorisotyöryhmän toiminnan kehittyminen oli yksi merkittävä tulos. Ryhmän uusien jäsenten myötä ryhmän vaikuttavuus kasvoi ja toiminnan piiriin saatiin uusia aktiiveja, joilla oli uusia näkökulmia ja ajatuksia ryhmän toiminnasta. Nuorisotyöryhmä pääsi tutustumaan ja tekemään yhteistyötä Norsun hallituksen kanssa, mikäli lisäsi molempien tahojen tietoutta toistensa työstä sekä mahdollisti ajatusten vaihtoa kehittämistyön tiimoilta. Työryhmä pääsi

kouluttautumaan, ryhmäytymään ja verkostoitumaan, mikä vahvisti ryhmän yhteenkuuluvuutta, mutta myös jäsenten vaikuttamistaitojen karttumista.

Kustannukset ja rahoitus

Hankkeen kustannusarvio

Palkat (24 kk) 100 000

Vuokrat 500

Ostopalvelut 7 500

Flat rate 24 % 24 000

Yhteensä 132 000

Hankkeelle haettiin julkista tukea 100 % eli 132 000 euroa Leader-ryhmän omasta kehyksestä.

Hankkeen toteutuneet kustannukset

Palkat (24 kk) 99 739,93 €

Vuokrat 0 €

Ostopalvelut 7 569,11 €

Flat rate 24 % 23 937,58 €

Yhteensä 131 246,62 €

Viestintä ja tiedottaminen

Hankkeessa kehitettiin nuorille suunnattavaa viestintää. Toiminnalle perustettiin Nuorinorsu nimeä kantavat sometilit Instagramiin, TiK tokkiin, Snapchatiin ja YouTubeen. Näiden lisäksi mahdollistettiin yhteydenpito nuorten ja nuorisokäyttäjätoimikunnan välillä WhatsAppin ja Discordin välityksellä. YouTubeen tehtiin videoita, joissa hankkeen toimintaa ja merkitystä tuotiin esiin nuorten omalla äänellä. Viestinnän tarkoituksena oli tuoda toimintaa esiin nuorten käyttämissä kanavissa, mutta myös mahdollistaa mahdollisimman monta väylää, joiden kautta nuoret voivat ottaa yhteyttä nuorisokäyttäjätoimikuntaan tarpeen vaatiessa. Myös Norsun kotisivut ja Pohjois-Pohjanmaan Leader-ryhmien yhteinen nuorisoleader.fi-sivusto olivat tärkeä alusta ajankohtaisten aiheiden ja tiedotteiden levittämiseksi.

Viestintää ja tiedottamista tehtiin myös erilaisissa tapahtumissa, joissa jaettiin hankkeesta ja Nuoriso Leaderista kertovaa materiaalia. Myös kaikki nuorisokäyttäjätoimikunnan toteuttamat koulu- ja nuorisotilavierailut olivat tärkeä osa hankkeen viestintää ja tiedottamista, sillä parhaiten nuorten kiinnostus herää henkilökohtaisen kontaktin kautta, mitä sosiaalisen median kanavat tukevat ja kannattelevat.

Hankkeen lopulla toteutettiin yhteistyössä muiden Pohjois-Pohjanmaan Leader -ryhmien kanssa Nuoriso Leader markkinointivideo. Videolla tavoitteena oli viestiä Nuoriso Leader toiminnasta, herättää nuoren halu hankkia lisää tietoa ja hakeutua kunkin Leader ryhmän omien viestintäkanavien äärelle.

Onnistumiset, epäonnistumiset ja yllätykset

Hankkeessa onnistuttiin etenkin nuorten kohtaamisessa. Nuoria kohdattiin määrällisesti paljon, mutta kohtaaminen oli myös laadukasta. Nuorisoaktivaattori pääsi keskustelemaan nuorten kanssa hankkeen toiminnasta, nuorten tarpeista ja toiveista ja osa saatiin myös sitoutettua hankkeen toimenpiteisiin. Toiminnasta innostuneiden nuorten aktivointi oli helppoa ja ideoita ja jonkin verran myös konkreettista toimintaa syntyi nuorilta nuorille periaatteella.

Pohjois-Pohjanmaan Leader ryhmien välinen yhteistyö oli onnistunutta ja sillä saatiin kohtautettua paljon kehittämistyöstä kiinnostuneita nuoria. Näille nuorille vertaisuus ja yhteenkuuluvuus ovat tärkeitä motivaation lähteitä ja tästä syystä niin seudullinen kuin valtakunnallinenkin Leader-ryhmien yhteistyö on erityisen tärkeää myös jatkossa.

Hankkeen onnistumiseksi voidaan lukea myös teematunnit ja niiden sisällöt. Teematunteja järjestettiin paljon ja niistä saatu palaute oli hyvää. Teematunneille toivottiin jatkoa monissa oppilaitoksissa ja ne nähtiin hyvänä lisänä mm. yhteiskuntaopin ja oppilaanohjauksen tunneille. Myös oppilaat olivat pääsääntöisesti kiinnostuneita ja varsinkin niissä luokissa, jossa saatiin avattua hyvä keskusteluyhteys, heräteltiin paljonkin ajankohtaisia kysymyksiä nuorten vaikuttamisesta sen merkityksestä paikallistasolla. Toki moni oppilaitos ei tarttunut nuorisoaktivaattorin tarjoukseen ottaa teematunteja vastaan, mutta teematunteja järjestettiin jo mukaan lähteneissä oppilaitoksissa enemmän kuin tavoite oli.

Myös Kuuleko kukaan – ja kyläillat voidaan nähdä onnistuneina, vaikka niissä osallistujia olikin vähän. Niissä saatiin kuitenkin herätettyä ajatusta vaikuttamisesta ja koettiin pienissä ryhmissä merkityksellistä yhteenkuuluvuuden tunnetta. Usein nuorten kanssa toimiessa tuloksellisinta ei ole tekemisen ja toiminnan määrä vaan se, että kohtaamisissa nuori on tullut nähdyksi ja kuulluksi ja tämä on saanut kokea kuuluvansa johonkin.

Hankkeessa yllätti kontaktoinnin vaikeus ja tasapuolisuus kuntien välillä. Lukuisista yhteydenotoista huolimatta alueella oli useita kuntia, joissa toimintaa oli vähän tai ei juuri ollenkaan. Toiminnan järjestämisen kannalta yhteistyötahon löytyminen paikan päältä oli avainasemassa. Nuorisoaktivaattorin puheluihin ja sähköposteihin ei saatu vastauksia ja näin yhteistyötä eri toimijoiden kanssa oli mahdotonta synnyttää. Syynä tälle saattoi olla resurssien puute, aikataulut tai se, että hankkeessa tarjottu toiminta ei resonoinut vastaanottajaa. Toiminnan ja toimenpiteiden ylläpito vaati myös jatkuvaa työpanosta nuorisoaktivaattorilta, sillä hankkeen myötä aktivoituneilla nuorilla sekä yhteistyötahoilla ei vielä osaaminen, aika tai resurssit riittäneet saamaan aikaan toimintaa itsenäisesti. Yllättävän paljon nuorisoaktivaattorin työaika kului toiminnan kannatteluun ja ihmisten sitouttamiseen.

Hankkeessa ei onnistuttu käynnistämään nuorten omaehtoista harrastustoimintaa kylillä. Nuoret toivoivat tekemistä ja toimintaa, mutta eivät olleet valmiita toimimaan itse aktiivisina toimijoina, jotka olisivat järjestäneet toimintaa itse. Nuoret kokivat, ettei osallistujia tulisi omalta kylältä tarpeeksi ja etteivät kuntakeskuksessa asuvat vaivautuisi tulemaan paikalle pitkien välimatkojen takia. Myöskään päättäjien kanssa tehtyä yhteistyötä ei saatu käynnistettyä hankkeen aikana. Monilla päättäjä asemassa olevilla oli rajalliset resurssit tarttua hankkeen toimenpiteisiin ja usein nuorisoaktivaattoria ohjeistettiin kääntymään nuorisovaltuustojen ja -toimien puoleen. Myös nuorisoaktivaattorin aika oli rajallinen ja nähtiin tärkeämmäksi keskittyä niihin toimintamalleihin, jotka otettiin helpommin vastaan.

Raportointi ja seuranta

Hankkeen toimintaa seurattiin Nouseva rannikkoseutu ry:n hallituksen sekä nuorisotyöryhmän toimesta. Nuorisoaktivaattori raportoi hankkeen toimenpiteistä ja tuloksista säännöllisesti molemmille tahoille ja tarvittaessa muutti ja jäsensi toimintaa uudelleen saadun palautteen pohjalta. Nuorisoaktivaattori ja yhdistyksen toiminnanjohtaja seurasivat hankkeen budjetin käyttöä ja toteutumista yhdessä. Yhdistyksen viikkopalavereissa myös muu työyhteisö pysyi kartalla hankkeesta toteutuneen toiminnan sisällöistä. Hankkeesta toimitettiin väliraportit aina maksuhakemusten yhteydessä rahoittajalle.

Yhteistyökumppanit

Hankkeen aikana järjestettiin yhteensä 36 eri verkostoitumistapaamista. Hankkeen alussa verkostoitumista tehtiin enemmän ja verkostoja pyrittiin kartoittamaan mahdollisimman laajasti. Verkostoon mahtui Norsun alueella toimivia oppilaitoksia, hankkeita, yhdistyksiä, kunnan eri toimielimiä sekä myös valtakunnallisesti ja kansainvälisesti toimivia tahoja.

Hankkeen tärkeimpiä yhteistyökumppaneita olivat eri kuntien nuorisotoimet, etsivä nuorisotyö, nuorisovaltuustot ja kirjastot. Useat hankkeen aikana toteutetut nuorten illat, kouluvierailut ja tapahtumat järjestettiin yhteistyössä näiden tahojen kanssa. Kuntien eri toimielinten kanssa voitiin myös tarkastella hankkeen toimintaa ja sen tavoitteiden täyttymistä sekä suunnitella toiminnan jatkuvuutta myös hankkeen päättymisen jälkeen. Myös koulut tekivät yhteistyötä ottamalla nuorisoaktivaattorin vastaan ja mahdollistamalla hankeinfojen ja teematuntien pitämisen oppitunneilla.

Eri 4H-yhdistysten kanssa tehtiin vahvaa yhteistyötä yrittäjyyskasvatuksen tiimoilta ja 4H:n kautta saatiin helposti kohtautettua jo yrittäjänä toimivia nuoria.

Raahen kaupungin kirjaston Maailma on meidän -hanke sekä Poplin Nuorille tekemistä kylille -hanke olivat tärkeimpiä yhteistyökumppaneita hankekentältä. Yhteistyö koettiin tarpeelliseksi ja hankkeet saivat toisistaan lisäresurssia yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

Pohjois-Pohjanmaan Leader ryhmien työntekijät toimivat nuorisoaktivaattorin yhteistyötahona ja varsinkin Oulun Seudun Leaderin kansa käynnistetty yhteistyö koettiin molemmin puolin tarpeelliseksi. Nuorisoaktivaattori liittyi myös valtakunnalliseen Nuoriso Leader koordinaatioryhmään, jonka tavoitteena on tukea eri Leader ryhmissä toteutettavaa nuorisotyötä sekä Nuoriso Leader -toiminnan käynnistämistä. Koordinaatioryhmä kartoittaa nuorten parissa toimivien Leader työntekijöiden ja nuorten toiveita ja tarpeita ja pyrkii vastaamaan niihin. Esimerkiksi valtakunnalliset Nuoriso Leader -päivät toteutettiin koordinaatioryhmän kenttätöön vaikutuksesta.

Hankkeen jatko

Nuorten jälki -hankkeella saatiin aikaan hyviä onnistumisia nuorten kohtaamisessa ja tavoittamisessa ja toiminta oli monilta osin tuloksellista. Osin aiempi hanke jäi kuitenkin vielä toiminnan käynnistely- ja nuorten ja yhteistyötahojen kannattelun tasolle. Kaksi vuotta on lyhyt aika rakentaa alueelle pysyvää ja tavoitteellista toimintaa ja hankkeen aikana toteutetussa toiminnassa nousi monia kehittämistarpeita, joihin uusi hanke voisi tarttua.

Norsun hallitus ja nuorisotyöryhmä pitivät työpajan, jossa pohdittiin yhdessä yhdistyksen toteuttaman nuorisotyön suuntaa ja tavoitteita. Työpajassa nousivat esiin nuorten yksinäisyys, yrittäjyys, alueen toimijoiden välinen vuoropuhelu sekä tapahtumat. Työpajassa nähtiin tarve yhdistyksen toteuttamalle nuorisotyölle etenkin näiden teemojen viitekehyksessä. Molemmat tahot halusivat myös jatkaa ja kehittää nuorisotyöryhmän ja yhdistyksen hallituksen välistä yhteistyötä, ja rakentaa lisää vaikutuspintoja tahojen välille. Nuorisotyöryhmän keskinäisissä keskusteluissa ja kokouksissa nousi esiin nuorten vaikuttamisen palo ja sen mahdollistaminen myös nuorena aikuisena. Esimerkiksi tilanteissa, jossa nuori ylittää iän, joka sallii nuorisovaltuustossa vaikuttamisen, ei nuorelle juuri jää vaihtoehtoja olla mukana vaikuttamassa kotiseutunsa toimintaan.

Nuorisoaktivaattori toteutti yhdessä Rovaniemen yliopiston sosiaalityön opiskelijan kanssa kyselytutkimuksen alueen yhdeksän luokan opiskelijoille aiheesta maaseudun nuorten sosiaaliset suhteet ja voimavarat. Tähän kyselytutkimukseen saatiin yhteensä 228 vastausta neljästä eri oppilaitoksesta. Kyselyn perusteella suurin osa kyselyyn vastanneista nuorista kokee olevansa tyytyväisiä omaan elämäänsä, vaikutusmahdollisuuksiinsa ja että heillä on usein joku, jonka puoleen kääntyä elämän hyvissä ja huonoissa hetkissä. Nuoret suhtautuvat varovaisen positiivisesti omaan, kotikuntansa sekä Suomen tulevaisuuteen, mutta maailman tulevaisuuden suhteen näkymät ovat huolestuneemmat. Halusta asua omalla paikkakunnalla myös tulevaisuudessa, on selkeitä kuntakohtaisia eroja, mutta on huomattavaa, että suurin osa vastanneista ei vielä osaa sanoa tulevaisuutensa suuntaa. Perusteluissa siitä, miksi omalta kotipaikkakunnalta haluaisi muuttaa pois nousivat selkeästi toiminnan puute, palveluiden vähyys ja pienet piirit. Yhdistyksiltä nuoret toivovat enemmän tietoa yhdistyksen toiminnasta sekä enemmän toimintaa vapaa-ajalle. Melkein 40 % vastaajista kokee, että mikään ei saisi heitä kiinnostumaan järjestö- tai yhdistystoiminnasta, osaa taas kiinnostaisi kaverit ja uudet kokemukset. Kyselyjen pohjalta huomattiin tarve yhdistysten ja nuorten välisen vuoropuhelun ja yhteistyön rakentamiselle sekä kansainvälisten toimintamahdollisuuksien ja nuorisolähtöisen toiminnan lisäämiselle.

Nuorten parissa toimiville tarjottiin Nuorten jälki -hankkeen aikana verkostotapaamisia, joissa kartoitettiin yhteistyötahojen ja -muotojen tarvetta. Yli kuntarajojen selkeiksi tarpeiksi nousivat yrittäjyyskasvatusyhteistyö sekä mahdollisuus kehittää nuorten kanssa työskentelevien toimintaa nuorten tarpeita vastaavaksi. Alueen nuorisotyöntekijät työskentelevät usein yksin tai pienissä tiimeissä, eikä aikaa ja resursseja osaamisen kehittämiseen juuri ole. Nuorisotyön kentältä toivottiin erilaisia koulutuksia ja tapaamisia niin alueellisella, valtakunnallisella kuin kansainväliselläkin tasolla.

Alueen yhdistysten ja järjestöjen kanssa tehtiin yhteistyötä Jaksamisen jäljillä esiselvityshankkeen myötä. Esiselvityshankkeessa nousi esiin järjestöjen tarve saada myös nuoria mukaan toimintaan, mikä on olennaista yhdistystoiminnan säilymisen ja toimijoiden jaksamisen kannalta. Nuorten tavoittaminen on kuitenkin koettu haasteelliseksi ja monilta osin toimintaa ei ole osattu uudistaa nuorten näköiseksi.

Näiden tulosten ja aiemman toiminnan havaintojen perusteella pystyttiin kirjoittamaan Pysyvät jäljet-jatkohanke. Jatkohankkeen tavoitteiksi voitiin nostaa pysyvästi nuorten näköinen maaseutu ja sen painopisteiksi maaseudun kehittäjänuorten aktivointi, nuorten parissa toimivien osaamisen vahvistaminen sekä nuoret yrittäjät. Läpileikkaavia teemoja jatkohankkeelle ovat yhteistyö, kansainvälisyys ja tapahtumat.